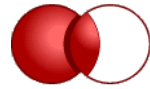

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 007-01, 026-01/06

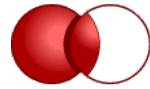
**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
Za period 01.01.2003.-31.12.2005. godine**

FEDERALNI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE

Sarajevo, mart 2006. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

VLADI FEDERACIJE BiH

FEDERALNOM MINISTARSTVU ZA RAD I SOCIJALNU POLITIKU

UPRAVNOM ODBORU FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE

DIREKTORU FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE

NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja za period 01.01.2003.-31.12.2005. godine u Federalnom zavodu za zapošljavanje, iskazanih na stranicama od 4 do 22. Za finansijske izvještaje odgovorna je uprava i organi upravljanja. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima i njihovoj usklađenosti sa zakonskim propisima.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna F BiH («Sl. novine FBiH», br: 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome da li ima u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka kao i da li su sve finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija također obuhvata ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela i vrednovanje sveukupne prezentacije u finansijskim izvještajima. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdani osnov za izražavanje našeg mišljenja o tome da li je poslovanje bilo u skladu sa zakonskim propisima i internim aktima.
3. Provedenom revizijom utvrdili smo slijedeće:
  - Nije postojala dobra komunikacija na relaciji uprava, Upravni odbor i Nadzorni odbor. Pored evidentnog odsustva saradnje između organa upravljanja i rukovođenja, nismo se uvjerali da su Upravni odbor, a posebno Nadzorni odbor, bili blagovremeno i u potpunosti obaviješteni o svim poslovnim aktivnostima Federalnog zavoda i odlukama koje je donosio direktor.
  - Odobravanje sredstava na kreditnoj osnovi i u vidu pozajmica nije bilo u svim slučajevima transparentno. Komisioni ugovori koji su u navedenu svrhu zaključeni sa poslovnim bankama nisu adekvatno štitili interese Federalnog zavoda. Ovi ugovori bili su povoljniji za banke. Način obračuna bankarskih naknada nije stimulisao poslovne banke da poduzimaju sve potrebne pravne radnje u pogledu urednog vraćanja kredita od strane korisnika. Za ove namjene, od osnivanja Zavoda je ukupno odobreno 65.783.927,00 KM, od čega je u periodu od dvije godine od strane 1797 korisnika (pravna i fizička lica) vraćeno 17.374.678,95 KM što čini 53,2% ukupno dospjele glavnice. Od ukupnog broja korisnika kredita, za 542 korisnika iz E kategorije, kojima je odobreno 29.863.990,00 KM, za naplatu je dospjelo 14.981.082,00 KM, a otplaćeno je samo 2.276.008,00 KM ili 15,19 %.

- Kratkoročne pozajmice u svim slučajevima nisu odobrene od strane Upravnog odbora. Iako se o svim zahtjevima raspravljalo na sjednicama Upravnog odbora, pojedini nisu stavljeni na glasanje. Ove pozajmice je odobrio i realizirao direktor, uz pismenu saglasnost većine članova Upravnog odbora. Potraživanja po navedenom osnovu iznose 1.019.000,00 KM.
  - U svrhu obezbjeđenja vraćanja bankarskih kredita od strane korisnika, bez zakonskog osnova i saglasnosti Upravnog odbora, direktor je sa poslovnom bankom zaključivao ugovore o namjenskom depozitu. Od ukupno 1.450.000,00 KM, koliko je banka koristila za navedene namjene, još nije vraćeno 479.000,00 KM.
  - Provođenje javnih nabavki u pojedinim slučajevima nije vršeno u skladu sa propisanim procedurama. Zaključivanje aneksa ugovora sa odabranim ponuđačima u iznosima koji premašuju vrijednost osnovnog ugovora jasno i nedvosmisleno ukazuju na netransparentnost i nepravilnosti u trošenju sredstava Federalnog zavoda. Samo kod nabavke informacionog softvera unutar projekta «Informatizacija i uvođenje jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje» je zaključen osnovni ugovor u vrijednosti od 661.617 KM dok su po istom ugovoru zaključeni aneksi ugovora u ukupnoj vrijednosti 1.384.067 KM, što nije u skladu sa propisanim procedurama javnih nabavki.
  - Nabavku informacionog sistema u knjigovodstvu Federalnog zavoda u 2004. godini nisu evidentirali kao sredstvo, u skladu sa Kodeksom računovodstvenih načela i FBiH Računovodstvenim standardom 38 – Nematerijalna sredstva, već su nabavke po tom osnovu evidentirali na rashode.
  - Upošljavanje radnika u Federalni zavod, u pojedinim slučajevima vršilo se bez provedene propisane procedure, što nije u skladu sa zakonskim propisima i internim aktima.
  - Menadžment Federalnog zavoda nije uspostavio efikasne interne kontrole ni u segmentima računovodstva, od čega navodimo da su neusaglašena sredstva i izvori sredstava, što je imalo za posljedicu više iskazivanje neraspoređenog viška prihoda nad rashodima u 2005. godini u iznosu od 2.281.514 KM.
4. Po našem mišljenju, zbog značaja navedenog pod tačkom 3. finansijski izvještaji Federalnog zavoda za zapošljavanje **ne daju istinit i fer prikaz poslovanja za revidirane godine** tokom godine i stanja na kraju godine.

Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor
mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
Za period 01.01.2003.-31.12.2005. godine

1. UVOD

Federalni zavod za zapošljavanje osnovan je Odlukom o početku rada Federalnog zavoda za zapošljavanje broj: V broj 109/2001, donesenom od strane Vlade Federacije BiH dana, 03.05.2001. godine ("Sl.novine Federacije BiH" br: 21/01), a na osnovu Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba ("Sl.novine Federacije BiH" br: 55/00, 41/01 i 22/05). Federalni zavod za zapošljavanje (u daljem tekstu – Federalni zavod), osnovan je radi zadovoljavanja potreba u oblasti zapošljavanja i praćenja kretanja na tržištu rada u Federaciji BiH.

Federalni zavod je javna ustanova. Isti je registrovan kod Kantonalnog suda u Sarajevu upisom u sudski registar pod brojem: UF/I-1207/01, od 16.08.2001. godine. Rad Federalnog zavoda je javan.

Poslovi i zadaci Zavoda se obavljaju u slijedećim službama kao organizacionim jedinicama:

- Služba za zapošljavanje
- Služba za evidencije, statistiku i informacioni sistem
- Služba za pravne poslove
- Služba za finansijsko-računovodstvene poslove
- Služba za opće poslove.

Sjedište Federalnog zavoda je u Sarajevu, u ulici Đoke Mazalića br. 3., Radi adaptacije zgrade u sjedištu, u postupku revizije, Federalni zavod je svoje poslove i aktivnosti obavljao u ulici Vilsonovo šetalište br: 10.

2. CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj ove revizije je da se ocijeni usklađenost sa zakonskim propisima i internim aktima donesenih odluka od strane uprave i organa upravljanja Zavoda u provođenju postavljenih ciljeva u poslovanju, što se obezbjeđuje uređenjem ključnih poslovnih operacija u kojima prilikom njihovog izvođenja mogu nastati značajna odstupanja, izvještaji o tim operacijama, pouzdanost računovodstvenih evidencija kao i usaglašenost finansijskih transakcija sa propisima. Sve navedeno ćemo kroz obavljanje revizije u Federalnom zavodu posmatrati sa aspekta usklađenosti rada uprave i organa upravljanja sa zakonskim propisima i internim aktima kroz procedure donošenje akata za obavljene transakcije.

Ispitat ćemo metodom uzorka najznačajnije procese koji su se odvijali u Zavodu i utvrditi da li su donošene u skladu sa zakonskim propisima. Mi ćemo pratiti zakonitost donešenih akata u 2003, 2004, i 2005. godini. Na ovaj način, mišljenja smo, da će naši nalazi biti sveobuhvatni i realni.

Za svaku datu preporuku unutar glavnog cilja odabrat ćemo uzorke transakcija da bi se utvrdilo da li sistem kontrola funkcioniра adekvatno i da li je kao takav pouzdan kako bi se uvjerali da li su akti donošeni u skladu sa zakonskim propisima..

Nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja i utvrdili svako područje gdje se može pojaviti problem, niti smo ispitivali sve transakcije, jer su nam resursi i vrijeme ograničeni.

3. OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Po preporukama datim u revizorskom izvještaju za poslovnu 2002. godinu Uprava je sačinila akcioni plan za provođenje programa mjera i sačinila izvještaj o realizaciji akcionog plana broj: 01-40-1163/05 od 14.03.2005. godine. Uprava je u navedenom akcionom planu pojedinačno navela date preporuke i realizaciju istih. Mi smo izdvojili značajnije kako slijedi:

Nejasna razgraničenja rukovodne i upravne funkcije

Po ovom pitanju Upravni odbor je na sjednici održanoj 15.06.2004. godine donio Statut federalnog zavoda broj 12-1/01 sa izmjenama u kojem je navedeni član i tačka brisani i s tim u vezi je 30.07.2004. godine donio Odluku o prenosu ovlaštenja direktoru broj: 01-07-4363/04 u kojoj se ovlašćuje direktor o odlučivanju korištenja sredstava koja ne može preći iznos od 5.000 KM u svakom pojedinačnom slučaju, odnosno 50.000 KM u toku kalendarske godine sa obavezom da Upravnom odboru podnosi šestomjesečno izvještaj o odobrenim sredstvima.

Usklađenost sa zakonskim propisima

Na osnovu akcionog plana u izvještaju je navedeno da je urađeno slijedeće:

- Vlada F BiH je 10.01.2005. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti na Statut Federalnog zavoda broj V 5/05, objavljenoj u službenim novinama F BiH broj: 4/05.
- Prihodi i rashodi se evidentiraju u skladu sa propisima.
- Prema diobenoj bilanci u toku 2004. godine, izvršena je uknjižba imovine u skladu sa propisima.
- U 2003. godini izvršeno je preknjižavanje pojedinih poslovnih promjena sa jednog na drugi ekonomski kod.
- U izvještaju je također navedeno da su sve nabavke roba i usluga izvršene su u skladu sa Uredbom o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova i u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama što nije u skladu sa našim nalazima koje smo objasnili u tački 6.3.

Menadžment i sistem internih kontrola

U izvještaju o provedbi akcionog plana je istaknuto da Uprava nije uspostavila efektivan sistem internih kontrola u skladu sa preporukom i nalazom. Međutim Uprava ističe da su poduzete sve aktivnosti u ovom pravcu. Za pojedine konkretne nepravilnosti koje su navedene u prethodnom izvještaju u izvještaju se daju pojašnjenja:

- Za transakcije koje su u 2002. godini evidentirane kao ostali troškovi a podrazumijevaju razne donacije je navedeno da su preknjiženi na ekonomski kod 614310 kao subvencije privatnim preduzećima i pojedincima (koji se ne moraju vraćati).
- Naknade koje su uposlenicima isplaćivane u toku 2002. godine po osnovu zimmica i pojedinih praznika se ne isplaćuju poslije prvog revizijskog izvještaja Ureda za reviziju F BiH.
- Kod iskazivanja finansijskih transakcija za bespovratna sredstva data pravnim subjektima za prekvalifikaciju i obuku ova sredstva se evidentiraju kao trošak poslije komisijske provjere ispunjavanja obaveza u ugovoru.

Izdavanje radnih dozvola stranim državljanima

U izvještaju je navedeno da je pokrenuta inicijativa za donošenje Zakona o zapošljavanju stranaca na nivou BiH, zatim je pokrenuta inicijativa za izmjene i dopune Zakona o Agenciji za rad i zapošljavanje BiH u kojem bi se utvrdilo regulisanje izdavanja radnih dozvola u nadležnosti Agencije za rad i zapošljavanje BiH.

Potreba pokretanja mjera i predlaganja regulative u cilju zaštite onih koji ostaju bez posla

Na inicijativu Uprave i resornog ministarstva donešen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba kojim su se regulisali postojeći efekti na korisnike novčane naknade u cilju njihove zaštite.

4. REZIME

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja za period 01.01.2003.-31.12.2005. godine. Obzirom da su najznačajnije aktivnosti Federalnog zavoda u proteklom periodu bile usmjerene na realizaciju programa tržišta rada, projekte na kreditnoj osnovi, pozajmice i odobravanje bespovratnih sredstava, **najveću pažnju smo usmjerili na usklađenost donesenih odluka od strane direktora i Upravnog odbora sa zakonskim propisima i internim aktima.**

Provedenom revizijom utvrdili smo da u revidiranom periodu nije bio uspostavljen potpun pravni okvir za funkcionisanje Federalnog zavoda, obzirom da podzakonskim aktima nije bila uređena predmetna

problematika. Usljed nepreciziranosti funkcije i nadležnosti Federalnog zavoda i njegovih organa, organizacija Federalnog zavoda i njegovih službi nije bila u dovoljnoj mjeri adekvatna u odnosu na nadležnosti i funkcije radi kojih je isti osnovan. Poseban problem predstavljale su nedefinirane nadležnosti i kompetencije organa upravljanja i rukovođenja, obzirom da je isto bilo regulisano isključivo statutom, na koji Vlada Federacije sve do početka 2005. godine nije dala suglasnost. I u takvim okolnostima Federalni zavod je funkcionisao. Prema tom Statutu, Upravni odbor je upravljao (i dalje upravlja) sredstvima Federalnog zavoda i odlučuje o njihovom korištenju. Nadzorni odbor je bio organ kontrole poslovanja u Federalnom zavodu. Direktor se brine za namjensko trošenje sredstava Federalnog zavoda. Poseban problem predstavljala je nesaradnja i nekooperativnost u upravljanju i rukovođenju. Upravni odbor i Nadzorni odbor su od svog imenovanja i početka rada Federalnog zavoda imali lošu međusobnu komunikaciju. Pored toga, nismo se uvjerali da su blagovremeno i u potpunosti bili obaviješteni o svim poslovnim aktivnostima Federalnog zavoda. To se posebno odnosi na Nadzorni odbor. Sve se to odrazilo na cjelokupno funkcionisanje Federalnog zavoda i pravilnost poslovanja.

Umjesto da upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, Federalni zavod je najznačajnije aktivnosti u proteklom periodu usmjerio na plasmane sredstava na kreditnoj osnovi i u vidu pozajmica. U takvim okolnostima, ni donesene procedure u funkciji plasmana sredstava nisu dosljedno ispoštovane, niti je u potpunosti vršena adekvatna kontrola namjenskog trošenja sredstava. Samo odobravanje ovih sredstava od strane Upravnog odbora nije bilo u svim slučajevima transparentno. Komisioni ugovori koji su u navedenu svrhu zaključeni sa poslovnim bankama bili su povoljniji za banke. Naime, iako su banke preuzele sve pravne poslove u vezi pribavljanja adekvatnih instrumenata obezbjeđenja kredita i povrata kredita, iste ni u jednom dijelu nisu preuzele nikakav rizik. S druge strane, način obračuna bankarskih naknada za obavljene poslove nije stimulisao poslovne banke da poduzimaju sve potrebne pravne radnje u pogledu urednog vraćanja kredita od strane korisnika.

Na poziciji ostalih kratkoročnih plasmana evidentirana su sredstva koja je u svrhu obezbjeđenja vraćanja bankarskih kredita od strane korisnika, bez zakonskog osnova i saglasnosti Upravnog odbora odobrio direktor. Po tom osnovu, direktor je sa ABS bankom zaključivao ugovore o namjenskom depozitu. Od ukupno 1.450.000,00 KM, koliko je banka koristila za navedene namjene, još nije vraćeno 479.000,00 KM.

Na poziciji potraživanja od organizacija iskazana su data sredstva u vidu kratkoročnih pozajmica. Ni sredstva za ove namjene nisu u svim slučajevima odobrena od strane Upravnog odbora u redovnoj proceduri. Iako se o nekim zahtjevima raspravljalo na sjednicama Upravnog odbora, isti nisu stavljeni na glasanje. Ove pozajmice je odobrio i realizirao direktor, uz pismenu suglasnost većine članova Upravnog odbora.

Subvencije privatnim preduzećima i pojedincima takođe nisu u svim slučajevima odobrene od strane Upravnog odbora. O istima je raspravljano na sjednici Upravnog odbora, ali nije stavljeno na glasanje. I ove subvencije je odobrio i realizirao direktor, uz pismenu suglasnost većine članova Upravnog odbora.

Kod provođenja javnih nabavki uvjerali smo se da se u pojedinim slučajevima nije postupalo u skladu sa ranije važećom Uredbom o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova, kao ni važećim Zakonom o javnim nabavkama u Bosni i Hercegovini. To se prije svega odnosi na projekat «Informatizacija i uvođenje jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje». Pored nepravilnosti u procedurama i postupku rada Komisije, poseban problem predstavljaju naknadno zaključeni aneksi ugovora u iznosima koji premašuju vrijednost osnovnog ugovora, što ukazuje na netransparentnost i nepravilnost u trošenju sredstava Federalnog zavoda.

Upošljavanje u Federalni zavod za zapošljavanje u pojedinim slučajevima je vršeno bez javnog oglašavanja i provedene procedure prijema u radni odnos i odluke o prijemu je donosio direktor.

Menadžment Federalnog zavoda nije uspostavio efikasne interne kontrole ni u segmentima računovodstva što je imalo za posljedicu neusaglašenost knjigovodstvene vrijednosti stalnih sredstava i izvora sredstava zbog čega je nerealno iskazan višak prihoda nad rashodima.

5. NADLEŽNOST I ORGANI FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE

Prema Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba («Sl.novine Federacije BiH» br: 41/01, 22/05, u daljem tekstu – Zakon), Federalni zavod je nadležan da:

- prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba;
- prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja na teritoriji Federacije i o tome obavještava nadležna tijela Federacije;
- **upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, u skladu sa Zakonom;**
- prati, usklađuje i koordinira rad službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije BiH,
- pruža pomoć u realiziranju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlene osobe i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
- objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od javnog interesa za Federaciju i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcionisanje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti;
- odobrava zapošljavanje stranih državljana i osoba bez državljanstva na prijedlog službe za zapošljavanje, u skladu sa Zakonom o zapošljavanju stranaca;
- prati i poduzima mjere za stvaranje uvjeta za povratak građana Federacije sa privremenog rada u inostranstvu i njihovo radno angažovanje;
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, statutom i aktima Federalnog zavoda i konvencijama i preporukama MOR-a koja se odnose na oblast rada, zapošljavanja i socijalne politike;
- podnosi Parlamentu Federacije BiH godišnji izvještaj o radu i
- podnosi objedinjene godišnje finansijske planove Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje federalnom ministarstvu nadležnom za poslove rada, u skladu sa Zakonom o budžetima Federacije BiH.

Prema Zakonu, organizacija i način rada Federalnog zavoda utvrđuju se statutom i drugim aktima Federalnog zavoda.

Federalni zavod surađuje sa službama za zapošljavanje, kantonalnim tijelima nadležnim za rad i zapošljavanje u izradi i realizaciji okvirnih programa zapošljavanja od interesa za Federaciju BiH.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba («Sl.novine Federacije BiH» br: 22/05, koji je stupio na snagu 14.04.2005. godine), regulisani su organi Federalnog zavoda. Nadležnosti Federalnog zavoda ostale su nepromijenjene, dok su kod kantonalnih službi, pored postojećih, utvrđene i nove, dodatne nadležnosti.

6. NALAZI I PREPORUKE

6.1. Upravljanje, rukovođenje i donošenje planova u Federalnom zavodu za zapošljavanje

Organi upravljanja i rukovođenja Federalnog zavoda za zapošljavanje nisu bili regulisani Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Vlada Federacije BiH je posebnim rješenjima, od 31.07.2001. godine, imenovala organe upravljanja i rukovođenja, i to: Nadzorni odbor, Upravni odbor, direktora i zamjenika direktora.

Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, regulisano je da se organizacija i način rada Federalnog zavoda utvrđuju statutom i drugim aktima Federalnog zavoda, u skladu sa Zakonom.

Odmah po imenovanju od strane Vlade F BiH, dana, 18.09.2001. godine, Upravni odbor je donio Poslovnik o radu Upravnog odbora i Statut Federalnog zavoda.

Vlada Federacije BiH nije dala saglasnost na ovaj Statut sve do 10.01.2005. godine.

Prema tom Statutu, organi upravljanja i rukovođenja Federalnog zavoda su Upravni odbor, Nadzorni odbor i direktor (sa zamjenikom).

Upravni odbor je organ koji upravlja sredstvima Federalnog zavoda i odlučuje o njihovom korištenju

Prema Statutu, Nadzorni odbor, kao organ kontrole poslovanja Federalnog zavoda, bio je dužan da analizira izvještaje o poslovanju, vrši nadzor nad upotrebom sredstava za rad, pregleda godišnje izvještaje o poslovanju i godišnji obračun.

Direktor Federalnog zavoda, pored ostalih propisanih poslova iz nadležnosti, brine se za namjensko trošenje sredstava Federalnog zavoda.

U revidiranom periodu organi upravljanja i rukovođenja Federalnog zavoda donosili su akte pozivajući se na pomenuti Statut.

Odlukom Upravnog odbora broj: 01-40-6557, od 30.12.2003. godine, određene su mjesečne naknade organima upravljanja. Predsjedniku Upravnog odbora određena je naknada u iznosu od 750,00 KM, a članovima Upravnog odbora po 600,00 KM. Istom odlukom određene su i naknade za rad u Nadzornom odboru. Predsjedniku Nadzornog odbora utvrđena je mjesečna naknada u iznosu od 375,00 KM, a članovima Nadzornog odbora po 300,00 KM.

Na osnovu uvida u zapisnike o radu Upravnog odbora i Nadzornog odbora, vidljivo je da je od početka rada Federalnog zavoda nije bilo dobre saradnje i kooperativnosti između ova dva organa. Nadzorni odbor, kao organ kontrole poslovanja Federalnog zavoda, nije bio zadovoljan načinom izvještavanja od strane menadžmenta Federalnog zavoda, dok je od Upravnog odbora tražio kriterije dodjele sredstava po svim osnovama (kreditna sredstva, pozajmice i bespovratna), posebno kada su u pitanju veći iznosi datih sredstava. O svemu ovome Nadzorni odbor je izvijestio Vladu Federacije BiH, u svom Izvještaju o radu za 2003. godinu. Nesaradnja i nekooperativnost, posebno između Upravnog odbora i Nadzornog odbora, nastavljeni su i tokom 2004. i 2005. godine. Ovako stanje trajalo je sve do donošenja izmjena i dopuna postojećeg Zakona.

Prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba («Sl.novine Federacije BiH» br: 22/05, koji je stupio na snagu 14.04.2005. godine), organi Federalnog zavoda su: Upravni odbor i direktor. Prema istom Zakonu, nije predviđena funkcija Nadzornog odbora, već je propisano da Federalni zavod ima Savjetodavnu komisiju, koju formira Upravni odbor.

Postupajući po uputama i smjernicama Federalnog ministarstva finansija, u Federalnom zavodu sačinjavali su prijedloge finansijskih planova za revidirane godine. Nakon što ih je usvojio Upravni odbor, isti su dostavljani Federalnom ministarstvu finansija i resornom ministarstvu.

Nismo upoznati o daljnim postupcima u vezi donošenja i davanja saglasnosti na finansijske planove Federalnog zavoda. Nisu nam prezentirani akti, niti raspoložemo informacijom da li je Vlada Federacije BiH razmatrala nacрте finansijskih izvještaja dostavljene od strane Federalnog ministarstva finansija, kao ni da li je Parlament Federacije BiH donosio saglasnosti za iste, kako je propisano Zakonom o proračunima-budžetima u Federaciji BiH.

Prema izjavama odgovornih lica u Federalnom zavodu, ni na jedan godišnji finansijski plan, nisu dobili suglasnost Parlamenta Federacije BiH.

6.2. Realizacija odluke o imovini Federalnog zavoda za zapošljavanje

Odlukom Visokog predstavnika u BiH donesen je Zakon o imovini Zavoda za zapošljavanje Bosne i Hercegovine. Prema članu 1. ovog Zakona, Federalni zavod preuzima uposlenike, opremu, inventar, arhivu, akte, predmete, sredstva za rad, poslovni prostor i drugu imovinu neophodnu za obavljanje poslova iz vlastite nadležnosti, utvrđene Zakonom o posredovanju u upošljavanju i socijalnoj sigurnosti neuposlenih osoba Federaciji BiH.

Istim Zakonom, u članu 2, utvrđeno je da Zavod za zapošljavanje BiH prenosi dio sredstava i na službe za zapošljavanje kantona.

U cilju sprovođenja ovih odredaba iz člana 1. i 2. ovog zakona, Vijeće ministara je bilo dužno da formira Komisiju za prenos imovine Zavoda BiH. Nakon svih provedenih aktivnosti, administrativna služba Vijeća ministara BiH izdala je Obavijest o izmjenama i dopunama Zapisnika 64. sjednice Vijeća ministara BiH broj: 05-011-493/32-02, od 16.05.2002. godine. U ovoj Obavijesti se navodi da se predloženi zaključak u tački 25. mijenja i glasi «Vijeće ministara je razmotrilo i prihvatilo Izvještaj komisije za utvrđivanje bilansa stanja i broja zaposlenih Zavoda za zapošljavanje BiH». Ovim aktom se potvrđuje da je Vijeće ministara razmotrilo i podržalo prijedlog diobe imovine i sredstava Zavoda za zapošljavanje BiH, na način kako je to Komisija za utvrđivanje bilansa stanja i broja zaposlenih Zavoda za zapošljavanje BiH predložila u svom izvještaju, o čemu Komisija treba donijeti odgovarajuću odluku i istu objaviti u Službenom glasniku BiH.

U dokumentaciji koja je prezentirana, dat je tabelarni pregled stalnih sredstava koja pripadaju Federalnom zavodu za zapošljavanje, objavljen u Službenom glasniku BiH 13/2002. godine. Također su prezentirani i nalozi za knjiženje preko kojih je izvršeno uknjižavanje navedene imovine.

6.3. Prihodi i rashodi Federalnog zavoda za zapošljavanje

Prema Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, sredstva za zadovoljavanje potreba iz domena zapošljavanja, te za rad Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje osiguravaju se, u skladu sa ovim zakonom, iz slijedećih izvora:

- doprinosa koje uplaćuju poslodavci i zaposleni, u skladu sa zakonom,
- kamata ili prihoda od uloga koje vrši Federalni zavod i služba za zapošljavanje,
- prihoda od pokretne i nepokretne imovine koju Federalni zavod i službe za zapošljavanje kupe ili steknu, u skladu sa zakonom.

Istim Zakonom, propisano je da se sredstva prikupljena od doprinosa usmjeravaju Federalnom zavodu u visini od 30 %, a službama za zapošljavanje kantona u visini od 70 %.

U narednoj tabeli daje se pregled ukupnih prihoda i rashoda u revidiranom periodu, i to po godinama:

R.br.	Opis	2003.	2004.	2005.
1	Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	25.828.627,00	24.232.307,00	24.652.677,00
2	Ostali prihodi (kamate, dozvole, zakupnine)	1.658.817,00	1.423.551,00	992.274,00
3	PRIHODI (1+2)	27.487.444,00	25.655.858,00	25.644.951,00
4	Primljene otplate datih kredita	2.835.191,00	6.251.248,00	7.992.015,00
5	UKUPNI PRIHODI I PRIMICI (3+4)	30.322.635,00	31.907.106,00	33.636.966,00
6	Prenesena sredstva iz prethodne godine	12.608.713,00	7.659.497,00	8.433.569,00
7	UKUPNO RASPOLOŽIVA SREDSTVA (5+6)	42.931.348,00	39.566.603,00	42.070.535,00
8	Bruto plaće i naknade zaposlenih	1.188.263,00	1.311.451,00	1.259.553,00
9	Troškovi materijala i usluge	1.035.240,00	2.681.786,00	1.295.185,00
10	Tekući i kapitalni grantovi i doznake-bespovratna sredstva	5.641.364,00	15.276.816,00	15.266.101,00
11	RASHODI (8+9+10)	7.864.867,00	19.270.053,00	17.820.839,00
12	Aktivna politika zapošljavanja-dati krediti i pozajmice	27.352.755,00	8.527.154,00	200.000,00
13	Posebni programi za podsticaj zapošljavanja	0,00	2.500.000,00	2.038.486,00
14	Nabavka opreme	54.229,00	835.827,00	932.767,00
15	Rekonstrukcija i invest.održavanje	0,00	0,00	982.444,00
16	KAPITALNI I OSTALI IZDACI I ISPLATE	27.406.984,00	11.862.981,00	4.153.697,00
17	UKUPNI RASHODI I IZDACI (11+16)	35.271.851,00	31.133.034,00	21.974.536,00
18	VISAK PRIHODA NAD RASHODIMA (5-17)		774.072,00	11.662.430,00
19	VISAK RASHODA NAD PRIHODIMA (17-5)	4.949.216,00		
20	PREOSTALA RASP.SREDSTVA (6+18-19) ili (7-17)	7.659.497,00	8.433.569,00	20.095.999,00

Sredstva koja se usmjeravaju Federalnom zavodu, nakon što se odbiju administrativni troškovi, koriste za postizanje ravnomjernijeg ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na teritoriji Federacije BiH, u skladu sa ovim zakonom.

Izmjenama i dopunama istog Zakona regulisano je da se sredstva Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje mogu koristiti i za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, kao i za realizaciju programa za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba.

Federalni zavod objedinjuje sve zahtjeve za dodjelu sredstava, koje su podnešene od strane kantona (u slučajevima nedostajućih sredstava za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, prema članu 49.).

Federalni zavod, uz odobrenje federalnog ministarstva, dodjeljuje službama za zapošljavanje tražena sredstva za ravnomjernije ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba:

a) ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Federalnom zavodu dovoljna za dodjelu traženih sredstava, Federalni zavod će iskoristiti preostala sredstva za finansiranje programa za tržište rada, u skladu sa ovim zakonom

b) ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Federalnom zavodu nedovoljna za dodjelu traženih sredstava, postojeća sredstva će se raspodijeliti proporcionalno svakom zahtjevu za dodjelu sredstava.

Federalni zavod obavlja nadzor nad dodijeljenim sredstvima u cilju njihovog korištenja, u skladu sa ovim zakonom.

Od ukupnih rashoda u revidiranom periodu najznačajniji rashodi se odnose na grantove. Revizijom istih utvrdili smo da u revidiranim godinama grantovi po godinama iznose kako slijedi:

Konto	Naziv konta	2003.	2004.	2005.
614114	Grantovi kantonima	2.950.662,34	0,00	14.367.156,30
614310	Grantovi neprof.org. - donacije	0,00	511.584,00	60.700,00
614410	Subvencije javnim preduzećima	0,00	0,00	0,00
614510	Subvencije javnim preduzećima	1.490.100,00	5.923.418,46	694.144,80
614511	Subvencije privat.preduzećima	679.800,00	8.771.977,70	0,00
681451	Donacije neprof.organizacijama	44.550,00	0,00	0,00
614,681	Ostalo	476.251,66	69.835,84	144.099,90
	UKUPNO:	5.641.364,00	15.276.816,00	15.266.101,00

Grantovi kantonima-Bespovratna sredstva po osnovu programa stručne obuke i prekvalifikacije

Na poziciji koja je iskazana u tabeli kao grantovi kantonima evidentirana su sredstva koja su doznačena kantonalnim službama za zapošljavanje za poticaj zapošljavanja na zahtjeve kantonalnih službi i preko 50% sredstava realizovano je preko kantonalnih službi za zapošljavanje za projekte poticaja zapošljavanja, sredstva za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba preko kantonalnih službi kojima su bila potrebna dodatna sredstva za ove namjene (Bihać, Goražde, Orašje) i dio koji se odnosi na prošlu godinu za dvije kantonalne službe koje u toj prošloj godini nisu obezbijedila svu dokumentaciju.

Pravilnikom o mjerama za podsticaj zapošljavanja, predviđeno je da će se bespovratna sredstva u osnovi odobravati za programe stručne doobuke i prekvalifikacije zaposlenika. Pravo na stručnu doobuku i prekvalifikaciju imaju nezaposlena lica koja su evidentirana kao nezaposlena, ako ispunjavaju uslove i zahtjeve iz programa poslodavca. Predviđeno je da se stručna doobuka i prekvalifikacija realizuje u centrima za stručnu doobuku ili prekvalifikaciju, u obrazovnim organizacijama ili kod poslodavca. U slučaju nenamjenskog ulaganja (trošenja), korisnik će ih vratiti sa zakonskom zateznom kamatom. Problem je što se od korisnika ovih sredstava nisu tražili čvrsti i sigurni instrumenti obezbjeđenja povrata eventualno nenamjenski utrošenih sredstava. Stoga je u slučaju nenamjenskog utroška sredstava neizvjesan njihov povrat.

Kada su u pitanju procedure dodjele bespovratnih sredstava, provednom revizijom utvrdili smo da je raspisan samo javni natječaj u cilju podsticaja malog poduzetništva. Predviđeno je da će Federalni zavod vršiti kontrolu utroška odobrenih bespovratnih sredstava, o čemu će izvještavati Upravni odbor.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za odobrena sredstava za stručnu doobuku i prekvalifikaciju utvrdili smo da postoje programi stručne obuke i prekvalifikacije i da se jedan broj nalazi uz programe dobivanje kredita. Poslije odluke o prijemu radnika izuzev kod centara za stručnu obuku i prekvalifikaciju u Goraždu i Bihaću, koji su obuku vršili u cilju osposobljavanja za samozapošljavanje, odnosno onih pravnih lica koja su vršila

obuku poljoprivrednih proizvođača u cilju sticanja novih znanja u poljoprivrednoj proizvodnji i stvaranja pretpostavki za njihovo zapošljavanje.

Bespovratna sredstva - subvencije i donacije privatnim preduzećima i pojedincima

Na ovoj poziciji evidentirana su sredstva koja je direktor, pozivajući se na Odluku Upravnog odbora o prenosu ovlaštenja direktoru, broj: 01-07-4363/04, od 30.07.2004. godine, kao jednokratnu pomoć, dodjeljivao pojedinačnim odlukama kako slijedi:

- Odluka broj: 01-40-765/05, od 17.02.2005. godine, kojom se odobravaju sredstva u iznosu od 5.000,00 KM na ime pomoći u edukaciji osoblja koje radi na otkupu mlijeka i proizvodnji sira zemljoradničkoj zadruzi PROMILK Ščipe-Prozor;
- Odluka broj: 01-40-2084/05, od 31.05.2005. godine, kojom se Bajrić Muhamedu odobravaju sredstva u iznosu od 4.000,00 KM na ime pomoći za održivi povratak u Srebrenicu, a u svrhu adaptacije frizerske radnje i nabavke inventara i alata sa obavezom upošljavanja jednog povratnika i dostavljanjem izvještaja o namjenskom utrošku sredstava;
- Odluka broj: 01-40-5971/04, od 06.12.2004. godine, kojom se F.K. PODRINJE Janja odobravaju sredstva u iznosu od 5.000,00 KM, na ime podrške održivom povratku, posebno djece i omladine.
- Odluka broj: 01-40-1176/04, od 20.04.2004. godine, kojom Upravni odbor odobrava iznos od 100.000,00 KM na ime učešća u izgradnji putne komunikacije Žepa-Srebrenica, a u cilju stvaranja uvjeta za održivi povratak. Prezentirana je i pripremljena odluka Upravnog odbora broj: 01-40-6340/04, od 23.12.2004. godine, koju nije potpisao predsjednik Upravnog odbora, inicijativa Premijera Vlade Federacije BiH broj: 01-02-2893/04, od 27.12.2004. godine za učešće u realizaciji Projekta sanacije i rekonstrukcije putne mreže u Žepi, Program mjera pomoći za održivi povratak u Žepu, akt broj: 01-10-6454/04, od 28.12.2004. godine, o realizaciji dodjele sredstava za Program mjera pomoći za održivi povratak u Žepu kojeg nije potpisao predsjednik Upravnog odbora i dva člana upravnog odbora, dok je isti potpisalo šest članova Upravnog odbora. Iznos sredstava koji je na ovaj način odobren je 300.000 KM.

Preporuka upravi i organima upravljanja:

- **Da se preispita netransparentan način odobravanja sredstava i razlozi za ovakvo stanje unutar upravnog odbora kada dio članova unutar upravnog odbora daje pismenu saglasnost za radnje mimo standardne procedure i kada se predmet rasprave na sjednici ne stavlja na glasanje na uredno sazvanim sjednicama Upravnog odbora. Potpisi članova koji su dali saglasnost su obezbijedeni u nezvaničnoj proceduri u pismenoj formi.**

Bespovratna sredstva - subvencije javnim i privatnim preduzećima (program VSS)

Na XVII sjednici upravnog odbora koja je održana 15.04.2003. godine je jednoglasno izglasan Program poticanja zapošljavanja mladih osoba sa visokom stručnom spremom. Projekcija troškova ovog Programa napravljena je na bazi broja nezaposlenih osoba sa visokom stručnom spremom prijavljenih kantonalnim službama za zapošljavanje (krajem januara 2003. godine bilo ih je oko 1300) i realizacija programa bi trajala tri godine. Ovu ideju su jednoglasno podržali i rukovodioci kantonalnih službi na sastanku održanom 27.03.2003. godine u Sarajevu. Nakon usvajanja Programa poticanja zapošljavanja mladih osoba sa visokom stručnom spremom, zaključeno je da se Program distribuira kantonalnim službama za zapošljavanje, objavi u "Biltenu" Federalnog zavoda, medijski osmisli i promoviše, a natječaj objavi u "Oslobođenju", "Dnevnom avazu", "Dnevnom listu" i na WEB stranici Federalnog zavoda. Na ovaj način je ukupno plasirano za poticanje zapošljavanja mladih osoba u 2003. godini 1.490.100,00 KM, u 2004. godini 5.923.418,00 KM i u 2005. godini 694.194,00 KM, što ukupno u ove tri godine iznosi 8.107.712,00 KM.

6.4. Odobravanje sredstava, plasmani i raspolaganje sa sredstvima Federalnog zavoda

Iako je osnovna funkcija Federalnog zavoda (radi čega je i osnovan) da upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, njegove najznačajnije aktivnosti u proteklom periodu bile su usmjerene na plasmane sredstava na kreditnoj osnovi i u vidu pozajmica. Naime, pozivajući se na

odredbe člana 49, a u vezi sa članovima 21. do 25. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Upravni odbor Federalnog zavoda je 23.10.2001. godine, donio Pravilnik o mjerama za podsticaj zapošljavanja. Ovim Pravilnikom, utvrđena su osnovna načela, mjere, način i uslovi korištenja sredstava za finansijsku podršku programa i planova zapošljavanja, kao i program za stručnu doobuku i prekvalifikaciju zaposlenika. Istim Pravilnikom, regulisano je da se sredstva za stvaranje uslova za zapošljavanje ili radno angažovanje mogu koristiti kao:

- sredstva na kreditnoj osnovi (revolving sredstva),
- sredstva za kratkoročne pozajmice i
- bespovratna sredstva.

Neki od razloga radi kojih je Federalni zavod dao prioritet navedenim aktivnostima, po našem mišljenju, bili su pod uticajem okruženja. Činjenica je da je donesen samo krovni zakon, bez bilo kakvih pratećih podzakonskih akata kojima bi se bliže uredila predmetna problematika. Bilo je problema kako u samoj implementaciji istog zakona od strane pojedinih kantona, tako i u različitom pristupu predmetnoj problematici. S druge strane, priliv sredstava po osnovu uplate doprinosa bio je vrlo značajan.

Bez izražavanja mišljenja o navedenom Pravilniku, posebno o procedurama i kriterijima dodjele sredstava, kao i velikim ovlaštenjima Upravnog odbora, koja nisu bila verifikovana od strane osnivača, u narednoj tabeli daje se pregled stanja datih kredita i pozajmica pravnim i fizičkim licima po godinama, i to za revidiranu 2003, 2004. i 2005. godinu.

- Dati krediti i pozajmice:

Konto	Naziv konta	Ukupno dato	Vraćeno	Preostalo
Stanje na dan 31.12.2003.				
021121	Dati dugor.kreditu u 2003. god.	27.352.734,00	0,00	27.352.734,00
141310	Ostali kratkoročni plasmani	1.450.000,00	501.000,00	949.000,00
161211	Potraživanja od organizacija	566.000,00	30.000,00	536.000,00
Stanje na dan 31.12.2004.				
021121	Dati dugoročni kred.u 2004. god.	11.027.154,42	0,00	11.027.154,42
021122	Real.sred.za post.zap.u polj.	2.500.000,00		2.500.000,00
141310	Ostali kratkoročni plasmani	949.000,00	470.000,00	479.000,00
161211	Potraživanja od organizacija	1.036.000,00	217.000,00	819.000,00
Stanje na dan 31.12.2005.				
021121	Dati dugor.kreditu u 2005. god.	0,00	0,00	0,00
021122	Real.sred.za post.zap.u polj.	4.520.000,00		4.520.000,00
141211	Depoziti – oročeni	5.000.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00
141310	Ostali kratkoročni plasmani	479.000,00	20.000,00	459.000,00
161211	Potraživanja od organizacija	1.019.000,00	0,00	1.019.000,00

6.4.1. Odobranje sredstava na kreditnoj osnovi - dati dugoročni krediti

Pravilnikom o mjerama za podsticaj zapošljavanja bilo je predviđeno da će se sredstva na kreditnoj osnovi, kao i sredstva za kratkoročne pozajmice, odobravati na period od jedne do pet godina, po kamatnoj stopi do 4 %, zavisno od karaktera i obima investicije, u najvišem iznosu do 50 % od ukupne investicije utvrđene programom. To je do 04.07.2003. godine bilo i jedino ograničenje u pogledu maksimalnog iznosa do kojeg se sredstva za ove namjene pojedinačno mogla odobriti. Od pomenutog datuma, sredstva za navedene namjene mogla su se odobriti najviše do 500.000,00 KM. Isto je regulisano Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o mjerama za podsticaj zapošljavanja. Visina i vrsta odobrenih sredstava, kao i način i rok vraćanja određivala su se pojedinačnim ugovorima. Sredstva po ovim osnovama realizirala su se putem četiri poslovne banke, sa kojima su zaključeni ugovori o komisionim poslovima. Prema ovim ugovorima banke su se obavezale da će poslove kreditiranja namijenjene za povećanje zaposlenosti obavljati u svoje ime, a za račun Federalnog zavoda. Istim ugovorima banke su se obavezale da će u skladu sa odlukom Federalnog zavoda o odobrenom kreditu, od korisnika kredita pribaviti adekvatne instrumente obezbjeđenja kredita i sa istima zaključiti ugovore. Banke su se takođe obavezale da će u slučajevima kašnjenja otplate

kredita, po nalogu Federalnog zavoda poduzimati sve zakonske mjere u cilju naplate potraživanja. Federalni zavod se obavezao da će snositi troškove takvih sporova.

Na osnovu uvida u zaključene ugovore mišljenja smo da ugovoreni uslovi nisu bili povoljni za Federalni zavod, već da su predmetni ugovori povoljniji za banke. Naime, iako su banke preuzele sve pravne poslove u vezi obezbjeđenja instrumanata osiguranja naplate kredita i potpisivanje ugovora, iste nisu preuzele bilo kakav rizik. S druge strane, ugovorima su banke vrlo povoljno regulisale pitanje naknada koje naplaćuju za obavljene poslove. Tako je predmetnim ugovorima regulisano je da će se naknada bankama za izvršene komisione poslove obračunavati po ugovorenoj stopi (u rasponu od 1,25 % do 1,50 %, ovisno od banke) na saldo neotplaćene glavnice kredita. Banke su se obavezale da će u slučajevima kašnjenja otplate kredita poduzimati sve zakonske mjere u cilju naplate potraživanja, ali isključivo po nalogu Federalnog zavoda.

Imajući u vidu naprijed navedeno, mišljenja smo da su ovakva rješenja bila dosta nepovoljna za Federalni zavod, što je i potvrđeno na osnovu uvida u stanje vraćenih kredita.

Naime, iako svi krediti nisu u potpunosti dospjeli za naplatu, dosta veliki problem predstavlja izrazito nepovoljna situacija u vezi njihovog povrata. U proteklom periodu, odobreno je ukupno 65.783.927,00 KM sredstava za ukupno 1797 korisnika (pravna i fizička lica). Od ovog iznosa vraćeno je 17.374.678,95 KM i predstavlja 53,2% ukupno dospjele glavnice. Od ukupnog broja korisnika kredita, prema propisanim kriterijima, njih 542 banke su svrstale u kategoriju E (proteklo više od 270 dana od ugovorenog roka vraćanja, radi čega su i klasificirani u ovu kategoriju, u kojoj pojedinačna potraživanja od korisnika imaju tretman nenaplativih). Ovim korisnicima odobreno je ukupno 29.863.990,59 KM. Iako je od navedenog iznosa odobrenih kredita za naplatu dospjelo 14.981.082,00 KM ili 50,16 %, zaključno sa 31.12.2005. godine, otplaćeno je samo 2.276.007,69 KM ili 15,19 %. Značajno je napomenuti da su u ovoj kategoriji i korisnici najvećih kredita. Neki su otplatili samo manji dio, a neki ništa, a radi se o kreditima datim u iznosima od 300.000,00 KM do 1.000.000,00 KM.

Nismo se uvjerali da su u Federalnom zavodu poduzeli adekvatne mjere kako bi banke dosljedno ispoštovale potpisane komisione ugovore. Iako nisu preuzele rizik, smatramo da su banke trebale poduzeti sve raspoložive pravne radnje, kao i u slučajevima naplate vlastitih sredstava. Međutim, ako se ima u vidu ugovoreni način obračunavanja naknada, očigledno je da banke nisu bile stimulisane na ažurnu naplatu potraživanja. Naprotiv, pod ovako ugovorenim uslovima, bankama je bilo u interesu da naknadu obračunavaju na veći saldo neotplaćene glavnice kredita. Da su banke plasirale vlastita sredstva, uvjereni smo da bi sve preuzete pravne radnje, posebno u vezi povrata kredita, daleko bolje i efikasnije provele.

Kada su u pitanju procedure dodjele sredstava, provednom revizijom utvrdili smo da javni poziv za dodjelu sredstva za finansijsku podršku (kreditna i bespovratna) nije objavljen. Raspisan je samo javni natječaj u cilju podsticaja malog poduzetništva. Predviđeno je da će Federalni zavod vršiti kontrolu utroška odobrenih bespovratnih sredstava, o čemu će izvještavati Upravni odbor.

U vezi sa naprijed navedenim, u daljem tekstu daju se karakteristični uzorci odobravanja sredstava po svim osnovama:

Izvršili smo uvid u dokumentaciju koja se odnosi na odobravanje sredstava na kreditnoj osnovi radi zapošljavanja radnika sa evidencije nezaposlenih sa biroa za zapošljavanje. Odluke su donesene od strane Upravnog odbora i mi smo sistemom uzorka izvršili uvid u slijedeće:

- Odluka broj: 01-40-5674/03, od 10.12.2003. godine, kojom se odobravaju sredstva na kreditnoj osnovi, u iznosu 100.000,00 KM za nabavku osnovnih sredstava, opreme i obezbjeđenje obrtnih sredstava preduzeću «CHICKEN LAND» D.O.O. Ilidža, prema programu, uz kamatnu stopu 1%, sa grejs periodom 12 mjeseci na period 60 mjeseci, uz obavezu upošljavanja 10 radnika sa evidencije nezaposlenih biroa za zapošljavanje.
- Odluka broj: 01-40-3970/03, od 28.10.2003. godine, kojom se odobravaju sredstva na kreditnoj osnovi, u iznosu od 150.000,00 KM za nabavku osnovnih sredstava, opreme i obezbjeđenja obrtnih sredstava preduzeću «TRGOPROIZVOD» D.O.O. Istočno Sarajevo, prema programu uz kamatnu stopu 1%, sa grejs periodom 12 mjeseci na period 60 mjeseci, uz obavezu upošljavanja 15 radnika sa evidencije nezaposlenih biroa za zapošljavanje.

- Odluku broj: 01-40-6143/03, od 30.12.2003. godine, kojom se odobravaju sredstva na kreditnoj osnovi u iznosu od 15.000,00 KM za nabavku osnovnih sredstava, opreme i obezbjeđenja obrtnih sredstava SZR «GLJIVA PROM» Tešanj, prema programu uz kamatnu stopu 1% sa grejs periodom 12 mjeseci na period 60 mjeseci, uz obavezu upošljavanja 2 radnika sa evidencije nezaposlenih biroa za zapošljavanje.
- Odluku broj: 01-40-5753/03, od 30.12.2003. godine, kojom se odobravaju sredstva na kreditnoj osnovi u iznosu od 80.000,00 KM za nabavku osnovnih sredstava, opreme i obezbjeđenje obrtnih sredstava firmi «IMPALA» D.O.O. Široki Brijeg prema programu, uz kamatnu stopu 3% sa grejs periodom 12 mjeseci na period 60 mjeseci, uz obavezu upošljavanja 8 radnika sa evidencije nezaposlenih biroa za zapošljavanje.
- Odluku 01-40-6362/03, od 30.12.2003. godine, kojom se odobravaju sredstva na kreditnoj osnovi u iznosu od 30.000,00 KM za nabavku osnovnih sredstava, opreme i obezbjeđenje obrtnih sredstava STR BUTIK «DADO» Široki Brijeg, prema programu uz kamatnu stopu 4% sa grejs periodom 12 mjeseci na period 60 mjeseci, uz obavezu upošljavanja 3 radnika sa evidencije nezaposlenih biroa za zapošljavanje.
- Odluku 01-40-5750/03, od 30.12.2003. godine, kojom se odobravaju sredstva na kreditnoj osnovi u iznosu od 300.000,00 KM za nabavku osnovnih sredstava, opreme i obezbjeđenje obrtnih sredstava firmi «SOKO ZRAKOPLOVSTVO» D.D. Mostar, prema programu u kamatnu stopu 3% sa grejs periodom 12 mjeseci na period 60 mjeseci uz obavezu upošljavanja 30 radnika sa evidencije nezaposlenih biroa za zapošljavanje.
- Odluku 01-40-5576/03, od 10.12.2003. godine, kojom se odobravaju sredstva na kreditnoj osnovi u iznosu od 150.000,00 KM za nabavku osnovnih sredstava, opreme i obezbjeđenje obrtnih sredstava firmi «JELA IR» D.O.O. Livno, prema programu uz kamatnu stopu 3% sa grejs periodom 12 mjeseci na period 60 mjeseci, uz obavezu upošljavanja 15 radnika sa evidencije nezaposlenih biroa za zapošljavanje.

Početakom 2004. godine, obustavljen je dotadašnji način kreditiranja. Naime, u vezi sa preporukama iz prethodnog Izvještaja Ureda za reviziju budžeta-proračuna FBiH, kao i zahtjeva Svjetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda, koji su Vladi Federacije BiH uslovljavali davanje kredita (SOSAC I i II – za stabilizaciju socijalnog sektora), Upravni odbor Federalnog zavoda donio je Odluku o obustavljanju aktivnosti na dodjeli kredita za podsticaj zapošljavanja dok se ne utvrde nosioci modeli kreditiranja.

Obzirom da su obustavljene aktivnosti na davanju kredita u decembru 2003. godine, uz saglasnost Vlade Federacije BiH, Federalni zavod je pripremio Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja iz sredstava revolvinga. Zaključkom Vlade Federacije BiH zadužen je Federalni zavod da u cilju realizacije istog Programa, u saradnji sa Investicijskom bankom Federacije BiH osigura efikasno vraćanje kredita koji su plasirani putem komercijalnih banaka u Federaciji BiH. S tim u vezi, Upravni odbor je dao suglasnost direktoru Federalnog zavoda da sa Investicijskom bankom Federacije BiH potpiše ugovor o formiranju namjenskog depozita. Ove aktivnosti treba da se provode u narednom periodu. U čitavom ovom periodu je obavljan monitoring provedbi ugovora kojim su korisnici preuzeli obaveze, kako bi se utvrdilo da li se iste izvršavaju što smo objasnili pod tačkom 6.7.

6.4.2. Date pozajmice - potraživanja od organizacija

Na dan 31.12.2005. godine, na ovoj poziciji iskazan je saldo u iznosu od 1.019.000 KM. Ova sredstva čine date pozajmice koje nisu vraćene, a odnose se na slijedeće korisnike:

- «TIPO» ODŽAK, kojem su sredstva u iznosu od 300.000,00 KM odobrena Odlukom Upravnog odbora broj: 01-40-1776/03, od 04.07.2003. godine, na rok od 120 dana, uz obezbjeđenje mjenice na navedeni iznos.
- «BH STEEL» ŽELJEZARA ZENICA, kojem je su bez odluke Upravnog odbora doznačana sredstva u iznosu od 500.000,00 KM, a na osnovu Ugovora o zajmu broj: 01-40-1127/04, od ..... godine na rok 180 dana, kojeg je potpisao direktor Federalnog zavoda. Za navedenu transakciju

prezentirana je saglasnost šest članova Upravnog odbora., ali bez saglasnosti predsjednika i dva člana Upravnog odbora .

- «EMA DE IR» SARAJEVO, kojem je 9.000,00 KM odobreno Odlukom direktora, broj: 01.40.2232/03, od 26.06.2003. godine, a na ime kupovine komponenti za mašinu šivačicu.
- OZZ BUKOVAC-MILJKOVAC, kojem su također bez odluke Upravnog odbora doznačena sredstva u iznosu od 200.000,00 KM, na osnovu ugovora o zajmu na rok od 365 dana, kojeg je u ime Federalnog zavoda zaključio direktor. I za ovu transakciju pribavljena je saglasnost šest članova Upravnog odbora, ali bez salasnosti predsjednika i dva člana Upravnog odbora.

Kada su u pitanju procedure dodjele ovih sredstava, provednom revizijom utvrdili smo da izbor korisnika nije bio transparentan. **U pojedinim slučajevima nije bilo suglasnosti niti između članova Upravnog odbora. Svi zahtjevi nisu bili na glasanju. Isti nisu ni odobreni od strane Upravnog odbora, jer nemaju potrebne odluke. Iako nisu bile na glasanju, pismenu saglasnost za dodjelu takvih sredstava dala je većina članova Upravnog odbora. U ovakvim slučajevima odluke o pozajmicama realizovaoao je direktor. Najveći problem je što iste nisu vraćene.**

Preporuka upravi i organima upravljanja:

- **Da se preispitaju netransparentan način sklapanja ugovora i razlozi za ovakvo stanje unutar Upravnog odbora kada dio članova unutar upravnog odbora daje pismenu saglasnost za radnje mimo standardne procedure i kada Upravni odbor poslije raspravljanja na sjednici predmet rasprave ne stavi na glasanje.**

6.3.1.3. Ostali kratkoročni plasmani

Na ovoj poziciji evidentirana su sredstva koja su deponovana kod banke i služe kao kolateral za odobrenje bankarskih kredita. **Ovakve aktivnosti nisu u nadležnosti Federalnog zavoda. Ugovore o deponovanju predmetnih sredstava, bez znanja i saglasnosti Upravnog odbora potpisao je direktor Federalnog zavoda. Mi smo izvršili uvid u sve sklopljene ugovore o namjenskim depozitima za ove namjene kako slijedi:**

- Ugovor o namjenskom depozitu broj: 788/03, zaključen dana 30.07.2003. godine, između ABS banke i Federalanog zavoda za zapošljavanje, u iznosu od 200.000,00 KM, uz godišnju kamatnu stopu od 2% godišnje. Sredstva su deponovana na rok 30 dana i služe kao kolateral za odobrenje kredita po ugovoru br: 050-K-84/03, za firmu «KOKO DŽADA» D.O.O. Gračanica.
- Ugovor o namjenskom depozitu broj: 186/03, zaključen dana 27.02.2003. godine, između ABS banke i Federalnog zavoda za zapošljavanje, u iznosu od 60.000,00 KM, uz godišnju kamatnu stopu od 2% godišnje. Sredstva su deponovana na rok 120 dana i služe kao kolateral za odobrenje kredita po ugovoru br: 03-0021/03, za firmu «RUDMONT» Živinice.
- Ugovor o namjenskom depozitu broj: 253/03, zaključen dana 13.03.2003. godine, između ABS banke i Federalanog zavoda za zapošljavanje, u iznosu od 300.000,00 KM, uz godišnju kamatnu stopu od 2% godišnje. Sredstva su deponovana na rok 90 dana i služe kao kolateral za odobrenje kredita po ugovoru br: 03-00-26/03, za firmu «TUZLAINŽINJERING» D.O.O. Tuzla.
- Ugovor o namjenskom depozitu broj: 302/03, zaključen dana 02.04.2003. godine, između ABS banke i Federalanog zavoda za zapošljavanje, u iznosu od 300.000 KM, uz godišnju kamatnu stopu od 2% godišnje. Sredstva su deponovana na rok 90 dana i služe kao kolateral za odobrenje kredita po ugovoru br: 03-1-181/03, za firmu «TIPO» D.O.O. Odžak.
- Ugovor o namjenskom depozitu broj: 333/03, zaključen dana 10.04.2003. godine, između ABS banke i Federalanog zavoda za zapošljavanje, u iznosu od 90.000,00 KM, uz godišnju kamatnu stopu od 2% godišnje. Sredstva su deponovana na rok 120 dana i služe kao kolateral za odobrenje kredita po ugovoru br: 03-2-043-03/03, za firmu «VLAŠIĆ MILK» D.O.O. Travnik.
- Ugovor o namjenskom depozitu broj: 346/03, zaključen dana 21.04.2003. godine, između ABS banke i Federalanog zavoda za zapošljavanje, u iznosu od 200.000,00 KM, uz godišnju kamatnu

stopu od 2% godišnje. Sredstva su deponovana na rok 90 dana i služe kao kolateral za odobrenje kredita po ugovoru br: 03-0037/03, za firmu «GRAMIS COMPANY» Kladanj.

- Ugovor o namjenskom depozitu broj: 221/03, zaključen dana 07.03.2003. godine, između ABS banke i Federalnog zavoda za zapošljavanje, u iznosu od 200.000,00 KM, uz godišnju kamatnu stopu od 2% godišnje. Sredstva su deponovana na rok 120 dana i služe kao kolateral za odobrenje kredita po ugovoru br: 03-2-027/03, za firmu «VLAŠIĆ MILK» D.O.O. Travnik.
- Ugovor o namjenskom depozitu broj: 149/03, zaključen dana 10.02.2003. godine, između ABS banke i Federalnog zavoda za zapošljavanje, u iznosu od 100.000 KM, uz godišnju kamatnu stopu od 2% godišnje. Sredstva su deponovana na rok 90 dana i služe kao kolateral za odobrenje kredita po ugovoru br: 03-2-018/03, za firmu «VLAŠIĆ MILK» D.O.O. Travnik.

Na ovaj način ukupno je odobreno 1.450.000,00 KM namjenskih depozita. Iz dokumentacije koja je prezentirana je utvrđeno da na dan 31.12.2005. godine, nije vraćeno ukupno 459.000,00 KM, i to od firmi:

- “TIPO” ODŽAK 60.000,00 KM,
- “VLAŠIĆ MILK” TRAVNIK 390.000,00 KM, i
- “GRAMIS” KLADANJ 9.000,00 KM.

Zajedničko za sve sklopljene ugovore o namjenskom depozitu je da ovi poslovi nisu u nadležnosti Federalnog zavoda, da za iste nisu donesene - postojale odluke Upravnog odbora, tako da su ugovori sklopljeni samo uz znanje direktora.

Preporuka upravi i organima upravljanja:

- **Da se preispita način sklapanja ugovora i utvrdi odgovornost za sklapanje ugovora i da se poduzmu sve raspoložive mjere koje će dovesti do vraćanja sredstava od strane firme koje ih nisu vratile.**
- **Da se u narednom periodu u Federalnom zavodu obavljaju samo poslovi iz propisanih nadležnosti.**

6.5. Stalna sredstva

Stalna sredstva smo u toku reviziju posmatrali sa stanovišta javnih nabavki i evidentiranja. U dalje tekstu dajemo naše nalaze i preporuke.

6.5.1. Nabavka informacionog softvera unutar projekta “Informatizacija i uvođenje jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje”.

Prvi Javni poziv za nabavku informacionog softvera u okviru projekta “Informatizacija i uvođenje jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda”, objavljen dana, 13.05.2003. godine je poništen. Prema izjavama odgovornih lica, razlog poništenja su postupak i provedene procedure koje nisu bile u saglasnosti sa Uredbom o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova (u daljem tekstu – Uredba).

Javni poziv je ponovljen. Imenovana je Komisija. Tendersku dokumentaciju preuzelo je 11 zainteresiranih ponuđača. Prema zapisniku sa otvaranja i pratećem obrascu, nije bilo primjedbi na dostavljenu dokumentaciju, osim za dva ponuđača (ERC ZIPO Sarajevo i Fakultet informacionih tehnologija Mostar), za koje je utvrđeno da nisu dostavili sve tražene dokumente. Dva dana kasnije, Komisija je nastavila sa radom, o čemu je sačinjen poseban Zapisnik, od 05.02.2004. godine. Na ovom sastanku, bez prisustva ponuđača, Komisija je utvrdila da dva ponuđača (OPTIMA OR Sarajevo i Fakultet informacionih tehnologija Mostar) ne ispunjavaju formalne uslove iz javnog poziva. Dana, 06.02.2004. godine, Komisija se ponovo sastala i počela rad na evaluaciji formalno ispravnih ponuda. Na ovom sastanku, Komisija je konstatovala da još jedna ponuda, formalno ispravna, ne ispunjava uslove tražene tenderom (uslovi u finansijskom dijelu ponude), o čemu je isti ponuđač (firma «ALEM Sistem») i obaviješten. Prema zapisniku Komisije, preostale 3 ponude ispunjavaju sve uslove tražene tenderskom dokumentacijom.

Svi ponuđači kojima su ponude vraćene uložili su prigovore. Prigovori su odbijeni.

Kao najpovoljnija ponuda, proglašena je ponuda firme «WITNET» d.o.o. Tuzla (Izvođač) sa podugovaračem «ZIRA» Sarajevo (Podizvođač). I ovdje je utvrđena nedosljednost, obzirom da u javnom pozivu nije bila predviđena mogućnost podnošenja zajedničke ponude. Iz navedenog razloga je jedna od naprijed navedenih ponuda i odbačena, kao formalno neispravna.

Na osnovu Izvještaja (i prijedloga) Komisije, Upravni odbor donio je Odluku o izboru najpovoljnijeg ponudioca, broj: 01-07-1472/04, od 02.03.2004. godine.

Prigovor na izbor najpovoljnije ponude uložila je OPTIMA OR Sarajevo, jedna od dvije firme koje su odbijene radi formalne neispravnosti ponude. Ista firma u svom prigovoru, pored ostalog izražava sumnju u reference izabranog ponuđača, posebno naglašavajući da je ista u svojoj ponudi navela tuđe reference. I firma «ALEM Sistem» Sarajevo podnijela je posebnu predstavku.

Prije okončanja upravnog postupka, dana, 15.03.2004. godine, Federalni zavod je sa izabranim ponuđačem potpisao Ugovor o isporuci Jedinственog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje

Posebним rješenjima od 22.03.2004. godine, Federalno ministarstvo finansija odbilo je prigovor-žalbu ponudioca «OPTIMA OR» i predstavku firme «ALEM Sistem» Sarajevo.

Iako je prema potpisanom Ugovoru, rok za izvođenja radova 6 mjeseci od dana usvajanja Dokumenta opisa posla (proteklo skoro dvije godine), projekat još uvijek nije okončan. Prema izjavi odgovornog lica u Federalnom zavodu, razlog za kašnjenje projekta su neobezbjedeđeni uslovi od strane Federalnog zavoda.

S druge strane, iako je prema tački 21. potpisanog Ugovora predviđeno da se ugovorena cijena može mijenjati maksimalno za 20 %, i to za nepredviđene poslove ili promjenom količina po usvojenim jediničnim cijenama, Federalni zavod je sa izabranim ponuđačem, firmom «WITNET» zaključio 5 (pet) aneksa osnovnog Ugovora. Pored aneksa sa Izvođačem, kojim su ugovoreni dodatni radovi u vrijednosti od 165.250,00 KM (što je više od 20 % predviđenih), ostalim aneksima sa Izvođačem ugovoreni su novi poslovi u ukupnoj vrijednosti od 855.099,00 KM. Osim toga, Federalni zavod je i sa Podizvođačem, firmom «ZIRA» zaključio 3 (tri) posebna aneksa, u ukupnoj vrijednosti od 363.717,80 KM.

Rezimirajući naprijed navedeno proizlazi da je Federalni zavod, pored osnovnog ugovora, zaključenog u vrijednosti od 661.617,00 KM, sa odabranim ponuđačima zaključio anekse u ukupnoj vrijednosti od 1.384.066,80 KM, što je dva puta više od vrijednosti od osnovnog ugovora.

Ukupna vrijednost zaključenih ugovora i aneksa po osnovu provedenog predmetnog tendera iznosi 2.045.683,80 KM.

Ovakav način trošenja sredstava i izbora ponuđača nije u skladu sa ranije važećom Uredbom o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova, kao ni sa važećim Zakonom o javnim nabavkama u BiH. Stoga se i ne može prihvatiti obrazloženje odgovornih osoba da su u pitanju poslovi (nabavke) koji su čvrsto vezani za osnovni ugovor.

U vezi istog projekta, pored naprijed navedenog tendera, Federalni zavod je u toku 2005. godine objavio i Javni poziv za nabavku softvera za projekat «Informatizacija i uvođenje jedinственog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje».

Postupak i procedure ovog tendera nismo revidirali, ali je na osnovu raspoložive dokumentacije utvrđeno da je u ponovljenom postupku, na prijedlog Komisije, Upravni odbor Federalnog zavoda donio odluku kojom je ponuda firme «WITNET, ponuđača koji je izabran i na prethodnom tenderu ocijenjena kao najuspješnija. Sa izabranim ponuđačem zaključen je ugovor u vrijednosti od 245.164,80 KM. U vezi predmetnog tendera izvršili smo samo uvid u kriterije vrednovanja ponuda. Ono što je karakteristično za prvi i drugi tender upravo se odnosi na kriterije. Naime, uporednom analizom kriterija, utvrđena je nedosljednost i dosta različit pristup vrednovanja ponuda u prvom i drugom tenderu. Prema kriterijima prvog tendera, od maksimalno mogućih 100 bodova, 50 bodova ili 50 % davalo se na tehnički koncept i funkcionalnost rješenja (što je diskreciono pravo i slobodna procjena komisije). Ponudena cijena maksimalno je mogla da donese 20 bodova, terminski plan i plan rada 15 bodova, iskustvo i metodologija rada 10 bodova i na kraju, profil firme 5 bodova.

Prema kriterijima drugog tendera, od mogućih 100 bodova, najveći broj bodova, 60 ili 60 %, davalo se na ponudenu cijenu. Na ponudene uslove plaćanja moglo se dati maksimalno 15 bodova, na rok isporuke 15 bodova i po osnovu referenc liste moglo se dobiti najviše 10 bodova.

Na osnovu ugovorenih poslova vezanih za projekat «Informatizacija i uvođenje jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje», Izvođač i Podizvođač projekta su tokom 2004. i 2005. godine ispostavljali fakture.

Zaprimljene fakture po navedenom osnovu, u knjigovodstvu Federalnog zavoda nisu evidentirali kao sredstvo, u skladu sa Kodeksom računovodstvenih načela i FBiH Računovodstvenim standardom 38 – Nematerijalna sredstva, već su iste evidentirali direktno na rashode, i na konto 613934 – kompjuterske usluge, od čega:

- u 2004. godini, ukupno 1.337.635,26 KM,
- u 2005. godini, ukupno 736.111,80 KM,

I preostali, manji dio ispostavljenih faktura u 2005. godini po osnovu predmetnog projekta, u ukupnom iznosu od 65.281,42 KM takođe su evidentirali na rashode, na konto 613929.

S obzirom da finansijska 2005. godina u toku reviziju nije bila završena, poslije našeg ukazivanja na ovaj problem odgovorni u Federalnom zavodu su izvršili preknjižavanje na odgovarajuće bilansne pozicije sredstava za 2005. godinu.

6.5.2. Nabavka kompjuterske opreme

Odlukom upravnog odbora broj: 01-07-3684/04, od 15.06.2004. godine, odobrena je nabavka opreme za projekat “Informatizacija i uvođenje jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje”. Navedenim je utvrđen predmet javne nabavke:

- Serveri za općine, kantonalne službe i Federalni zavod za zapošljavanje,
- Komunikacijska oprema za općine, kantone i Federalni zavod za zapošljavanje,
- Radne stanice za općinske biroe,
- Operativni sistem za servere.

Na osnovu odluke je izrađena tenderska dokumentacija podijeljena u tri LOT-a (servere, komunikacijsku opremu i radne stanice), a operativni sistem za servere je nabavljan zasebno. U tenderskoj dokumentaciji su precizno navedeni svi detalji uključujući i kriterije za bodovanje ponuđača.

Direktor je imenovao komisiju Rješenjem broj: 01-10-3788/04 od 21.06.2004. godine. Komisija je provela proceduru i poslije svih aktivnosti komisija je bodovanjem izabrala kao najpovoljnijeg ponuđača firmu PC KIDS za sva tri LOT-a. Na osnovu Izvještaja komisije Upravni odbor je donio odluke broj: 01-07-4360/04, 01-07-4361/04 i 01-07-4362/04 za svaki LOT posebno. Na odluku broj: 01-07-4360/04 je izjavljena žalba od strane jednog ponuđača i Federalno ministarstvo finansija je rješenjem broj: 03-05-6362/04 od 11.10.2004. godine poništilo tu odluku. U daljoj proceduri je pozvan ponuđač koji je uložio žalbu da pred nezavisnim ekspertom i komisijom, dana 03.11.2004. godine, u 12,00 sati, iznese činjenice kojim dokazuje kvalifikovanost za ponudu za LOT-1 serveri. Na kraju je Federalno ministarstvo finansija Rješenjem 03-05-6362/04 od 14.03.2005. godine, odbilo žalbu kao neosnovanu, nakon ponovnog postupka koji je proveden.

6.5.3. Rekonstrukcija poslovne zgrade u ulici Đoke Mazalića

Rješenjem direktora Federalnog zavoda broj: 01-40-622/05, od 08.02.2005. godine, formirana je komisija za nabavke radova, pod kojim podrazumijeva rekonstrukcija i sanacija dijela poslovne zgrade koju koristi Federalni zavoda za zapošljavanje po Odluci broj: 3569/02, od 15.06.2002. godine («Službeni glasnik BiH» br: 13/02). Obavijest o javnoj nabavci je objavljena u Službenom glasniku BiH, listu «Oslobođenje», «Večernji list Mostar» i na WEB stranici Federalnog zavoda za zapošljavanje, u kojem su objavljene pojedinosti javne nabavke sa kriterijima za dodjelu ugovora.

Komisija je sačinila zapisnik o otvaranju ponuda i izvještaj o izboru najpovoljnije ponude za izvođenje radova. Upravni odbor je na XXXIV sjednici, održanoj 19.04.2005. godine, donio odluku o prihvatanju izvještaja komisije da se od 15 prijavljenih ponuđača kao najpovoljnija ponuda odabere ponuda preduzeća

VINDI TIP DOO Sarajevo. Na odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača preduzeće FAIN uložilo je prigovor, koji je odbijen kao neosnovan.

6.5.4. Odabir poslovne banke

Na osnovu Odluke Upravnog odbora o raspisivanju Javnog poziva za izbor najpovoljnije banke za pružanje usluga naplate javnih prihoda, usluga platnog prometa i drugih usluga, Komisija za otvaranje, razmatranje i odabir najpovoljnije ponude, formirana od strane direktora, sačinila je kriterije za vrednovanje ponuda, broj: 01-40-4050/04, od 08.07.2004. godine. Na prethodno raspisani javni poziv (objavljen u Sl.novinama Federacije BiH broj: 34/04. i dnevnom listu «Oslobođenje»), javilo se sedam ponuđača. Ponude su otvorene 09.07.2004. godine, u 09,00 sati, u prisustvu ovlaštenih predstavnika ponuđača, o čemu je sačinjen zapisnik. Na osnovu izvršenog rangiranja, u skladu sa utvrđenim kriterijima, Komisija je predložila da se kao najpovoljnija proglasi ponuda Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo. Upravni odbor je prihvatio prijedlog Komisije i donio Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača, broj: 01-07-4980/04, nakon čega je sa izabranom bankom zaključen Ugovor broj: 220002947-4 A, od 10.01.2005. godine.

Preporuka upravi i organima upravljanja:

- **Da se posveti posebna pažnja prilikom otpočinjanja procesa nabavki kako u budućem periodu ne bi dolazilo do višestrukih sklapanja aneksa ugovora i povećanja početno planiranih iznosa.**
- **Dosljedno postupati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u Bosni i Hercegovini**

6.6. Upošljavanje u Federalnom zavodu za zapošljavanje

U toku reviziju Tim Ureda za reviziju je izvršio uvid u način prijema uposlenika u Federalni zavod za zapošljavanje. Utvrdili smo da je ukupno primljeno na neodrađeno vrijeme 11 novih radnika u periodu 2002-2005. godina. Iz dokumentacije koja je prezentirana smo utvrdili da je izvršen prijem kako slijedi:

- Jedan uposleni je primljen po sporazumu i prešao je iz Federalnog ministarstva socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica.
- Jedan uposleni je prešao internim oglasom iz Republike Srpske iz Okružnog suda Istočno Sarajevo.
- Četiri uposlena su primljena putem oglasa u redovnoj proceduri.
- Sedam uposlenih primljeno je bez oglasa, pojedinačnim odlukama direktora, bez provedene procedure, od čega pet na neodređeno i dva uposlenika na određeno vrijeme.

Preporuka upravi i organima upravljanja:

- **Da se prijem radnika vrši u skladu sa zakonom kako bi prijem u radni odnos bio transparentan i zakonit.**

6.7. Sistem internih kontrola

Kako se može vidjeti iz naših nalaza i preporuka kao i iz izvještaja o provođenju akcionog plana po preporukama iz prethodne revizije uprava nije uspostavila efikasan sistem internih kontrola koje bi obezbijedile potpunu zaštitu imovine. S obzirom da se najveći iznos sredstva u proteklom periodu odnosio na plasmane, mi smo revidirali monitoring od strane uprave za iste, koji je obavljan i pored dostavljanja izvještaja od strane korisnika. Za tu namjenu formirana je komisija koja vrši monitoring u dijelu preuzetih obaveza iz ugovora od strane korisnika sredstava. Monitoring se obavljao na terenu kod korisnika sa ciljem provjere izvršenja programa, zapošljavanja, dokvalifikacije, prekvalifikacije, servisiranja kredita itd. S obzirom na naše nalaze iz ovog izvještaja gdje su i dalje izraženi problemi mi smatramo da su ove poduzete aktivnosti nedovoljne.

6.7.1. Izvještaj o obavljenom monitoringu u preduzećima koja su kredite realizirala preko Investicijske banke FBiH

Monitoring je obavljen sa predstavnicima Investicijske banke F BiH u periodu od 27.10.2003. godine do 18.12.2003. godine. U izvještaju je ukupno prezentiran obavljeni monitoring u 32 slučaja. Za svaki od navedenih slučajeva komisija je u izvještaju navela kratak opis, visinu odobrenih sredstava, obaveze po

programu na osnovu kojeg su odobrena sredstva, probleme zbog kojih nisu izvršene obaveze iz programa ako ih je bilo, zaključak komisije o izvršenom monitoringu u kojem je iznešeno mišljenje komisije da li se program ostvaruje u segmentima zapošljavanja radnika, servisiranju kredita i namjenskom utrošku sredstava, kao i da li je potreban novi monitoring i kada. Uvidom u izvještaj Tim Ureda za reviziju je došao do saznanja da u navedena 32 slučaja jako malo ima onih koji ne servisiraju kredit uredno. Isto tako smo došli do saznanja da u pojedinim slučajevima nije dostavljena dokumentacija od strane korisnika kredita i pored izvršavanja obaveza po ugovoru.

6.7.2. Izvještaj o obavljenom monitoringu realizacije plasmana kreditnih sredstava i sredstava za stručnu obuku i prekvalifikaciju radnika

Na sjednici Upravnog odbora od 23.05.2003. godine je razmatran Izvještaj o namjenskom korištenju bespovratnih sredstava za 27 firmi. Po specifikaciji koja je napravljena na dan 14.05.2003. godine navedeno je da su u potpunosti izvršene ugovorene obaveze u 12 firmi, djelimično izvršene obaveze u 15 firmi i nisu dostavljeni izvještaji u 7 firmi. S obzirom da je Upravni odbor u toku 2002. godine odobrio ukupno 34 programa iz navedenog se vidi da je ovim monitoringom obuhvaćeno i napravljen izvještaj za sve programe. Na ovoj istoj sjednici je razmatran i izvještaj iz baze podataka o kreditima u kojem je istaknuto da je baza podataka o kreditima za podsticaj u zapošljavanju urađena i popunjena sa dostupnim podacima, da je dio podataka na provjeri i da će se korekcije unijeti po završenim provjerama u bankama. Navedeno je također da je iz postojeće baze moguće uraditi sve vrste izvještaja za analitičko praćenje, monitoring i planiranje revolvinga. U Izvještaju je dat pregled otplate kredita prema bankama sa listom korisnika, pregled plana otplate kredita prema bankama ukupno po godinama, pregled plana otplate kredita prema bankama ukupno, pregled otplate kredita prema kantonima i općinama sa listom korisnika, pregled podataka o kreditu, pregled kredita prema općinama ukupno.

Na sjednici Upravnog odbora od 30.12.2004. godine razmatran je izvještaj o namjenskom korištenju sredstava za stručnu obuku i prekvalifikaciju. Izvještajem su obuhvaćene 22 firme i sačinjena je rekapitulacija u kojoj je navedeno da su u potpunosti izvršene obaveze u 7 firmi, djelimično izvršene obaveze u 14 firmi i nisu dostavljeni izvještaji u 1 firmi.

Na sjednici Upravnog odbora od 15.06.2004. godine pod tačkom dnevnog reda 5. razmatran je Izvještaj o obavljenom monitoringu koji je obavljen u saradnji sa rukovodiocima kantonalnih službi za zapošljavanje i općinskih biroa za zapošljavanje. Izvještajem su obuhvaćena područja 9 kantonalnih službi za zapošljavanje i izvršena je kontrola ukupno 101 poslodavca-fizičke osobe. Za svaki slučaj ponaosob je sačinjen kratak izvještaj o izvršenom monitoringu date ocjene o prijemu radnika i servisiranju odobrenog kredita. U sažetku izvještaja je napravljena rekapitulacija kontroliranih preduzeća i navedeno da je 46 preduzeća u potpunosti realiziralo sve obaveze, da je kod 52 poslodavca realizacija u toku, a da je protiv jednog pokrenut sudski spor od strane banke preko koje je kredit plasiran. U dva slučaja poslodavci su pokrenuli investiciju koja nije dovedena do kraja iz određenih problema iskrstih u toku realizacije (u jednom slučaju zbog požara, a u drugom zbog nedobivanja potrebne dokumentacije od strane općine). Iskazano po broju kontrolisanih preduzeća otplatu vrši u predviđenom roku u skladu sa planom otplate 51,5% preduzeća, 23,3% otplatu vrši sa kašnjenjem do 3 mjeseca, a ostatak od 25,2% preduzeća kasni u otplati od 3 i više mjeseci.

Na sjednici Upravnog odbora od 11.11.2004. godine pod tačkom 4. je razmatran izvještaj o korištenju sredstava za stručnu obuku i prekvalifikaciju. Ovim izvještajem je kontrolom obuhvaćeno 28 firmi i na kraju izvještaja je napravljena rekapitulacija obavljenog monitoringa. Navedeno je da je na dan 25.10.2004. godine u potpunosti izvršene obaveze u 15 firmi, izvršavanje obaveza u toku je u 3 firme, da se prihvatiti izvještaj o izvršenju obaveza kao konačan u 3 firme i da se utuži 7 firmi.

Za sve kredite iz 2002. godine i 2003. godine napravljen je tabelarni prikaz po kantonima. U ovom prikazu su navedeni nerevidirani podaci o datim kreditima dati unutar kantona po kategorijama i zbirno za F BiH kako slijedi:

Nerevidirani podaci uzeti iz Federalnog zavoda za zapošljavanje

Godina	Ukupan broj kredita	Realizovano kreditnih sredstava	Potrebno uposliti	Uposleno prema izvještajima	Odobrena bespovratna sredstva	Prekvalifikacija i zadržavanje i koopreanti	Ostvareno prekvalifikacija i koopreanti
2002	1521	33.483.936	3931	2747	1.316.085	2594	2763
2003	264	27.960.466	2461	1583	679.800	1408	1939

U 2004. godini je iskazan nerevidirani pregled odobrenih sredstava za stručnu obuku i prekvalifikaciju po preduzećima za ukupno 9 preduzeća koji zbirno izgleda kako slijedi:

Nerevidirani podaci uzeti iz Federalnog zavoda za zapošljavanje

Tehnički višak	Invalidi	Kooperant	Radnici sa evidencije	Tečaj	Odobrena sredstva
238	30	720	135	45	689.000

U 2005. godini se prešlo na odobravanje programa podsticanja zapošljavanja preko kantonalnih službi.

Upravni odbor Federalnog zavoda za zapošljavanje na sjednici održanoj 15.06.2004. godine, a povodom razmatranja Izvještaja o obavljenom monitoringu u jednom broju preduzeća koja su koristila sredstva za podsticaj zapošljavanja ocijenio je da dio korisnika ne izvršava blagovremeno obaveze. U vezi s tim je donijet zaključak da se sva preduzeća koja kasne u izmirenju obaveza obavijeste da svoje obaveze izmire najkasnije do 01.09.2004. godine pod prijetnjom utuživanja i taj zaključak je od strane Uprave proveden tako da su svi korisnici koji ne ispunjavaju obaveze utuženi.

6.8. Sredstva i izvori sredstava

U finansijskim izvještajima bilansa stanja Zavoda iskazana sredstva i izvori po godinama daju se u slijedećoj tabeli:

Klasa - konto	Naziv klase – konta - Pozicija	Stanje 31.12.2003.	Stanje 31.12.2004.	Stanje 31.12.2005.
1	2	3	4	5
1 + 2	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgranič. i zalihe	8.304.388,00	14.179.056,00	20.446.365,00
0	Stalna sredstva, od čega:	55.336.919,00	61.393.872,00	57.270.054,00
011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	132.080,00	1.413.126,00	3.242.037,00
020-0290	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana – dati krediti	55.204.839,00	59.980.746,00	54.028.017,00
UKUPNA AKTIVA		63.641.307,00	75.572.928,00	77.716.419,00
3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	459.892,00	5.685.560,00	91.238,00
4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	0,00	0,00	0,00
5	Izvori sredstava, i to:	63.181.415,00	69.887.368,00	77.625.181,00
510000	Izvori sredstava	132.080,00	1.413.126,00	3.242.037,00
520000	Ostali izvori sredstava	0,00	0,00	51.746.503,00
590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	63.049.335,00	68.474.242,00	22.636.641,00
UKUPNA PASIVA		63.641.307,00	75.572.928,00	77.716.419,00

Prilikom evidentiranja dugoročnih plasmana (kredita) u 2003. i 2004. godini nije izvršeno formiranje izvora sredstava za ove namjene pa je neraspoređeni višak prihoda nad rashodima nerealno iskazan. U 2005. godini Federalni zavod je izvršio uknjiženje odnosno formirao je izvore sredstava za neotpisanu vrijednost dugoročnih plasmana ali i dalje nije izvršeno u potpunosti usklađenje zbog nekončane analize računovodstvenih promjena na sredstvima i izvorima sredstava iz ranijih godina, tako da se sredstava i izvori

ne slažu ni u 2005. godini za 2.281.514 KM. Za ovaj iznos je neosnovano uvećan neraspoređeni višak prihoda nad rashodima.

6.9. Obaveze

Izvršili smo uvid u godišnje obračune za 2003, 2004, 2005. godinu kako bi stekli uvid u stanje Federalnog zavoda za zapošljavanje po pitanju obaveza. Utvrdili smo da su se u Federalnom zavodu za zapošljavanje iskazane obaveze odnosile na:

U 2003. godini su na dan 31.12.2003. godine iskazane obaveze u ukupnom iznosu od 455.783 KM. U toku 2003. godine su izmirene obaveze koje su prenešene iz 2002. godine i to za fakture iz 2002. godine u iznosu od 1.496.916 KM i obaveze prema kantonalnoj službi Hercegovačko neretvanskog kantona u iznosu od 1.302.140 KM.

U 2004. godini su na dan 31.12.2004. godine iskazane obaveze u ukupnom iznosu 5.685.560 KM, a odnose se na ugovore po osnovu solidarnosti koji su zaključeni sa kantonalnim službama i manji dio na tekuće obaveze iz dvanaestog mjeseca 2004. godine.

U 2005. godini su na dan 31.12.2005. godine iskazane obaveze u ukupnom iznosu od 91.238 KM i odnose se na fakture iz dvanaestog mjeseca 2005. godine..

KOMENTAR

Ured za reviziju budžeta F BiH je analizirao očitovanje Uprave Federalnog zavoda za zapošljavanje na nacrt izvještaja o obavljenoj reviziji za periode 2003, 2004 i 2005. godina. Svi navodi iz očitovanja su razmotreni s pažnjom i utvrdili smo da Uprava nije pružila dovoljno uvjerljiva obrazloženja koja bi uticala na izmjenu mišljenja, koje je iskazano u nacrtu izvještaja. Sve opravdane navode iz očitovanja Ured za reviziju budžeta FBiH je prihvatio i inkorporirao u izvještaj.

Viši revizor

Anica Pudar, dipl. oec.

Revizor

Fuad Velić, dipl. oec.